

lemes Foredrag et bestemt Indtryk af, at hvis vi først vilde komme ind paa en saa vidt-gaaende Plan som det ærede Medlem antydede, saa vilde vi ikke faae en eneste af disse Fugle fangne ind — hverken i Nar eller næste Aar. Det ærede Medlem mindede mig i høi Grad om den Forhandling, som vi havde her i Salen i Fjor om Jernbanelovens, hvor Talen var om en enkelt Jernbane, i hvilken Anledning det ærede Medlem fik udarbejdet et Jernbaneforslag, som omfattede saa vidt jeg husker — hele Landet eller i alt Fald hele Sjælland, og paa hvilket var optaget en hel Række af Emner, som alle vare fortrinlige, og som man kunde sympatilisere med og ønske, man havde anlagt alle sammen; men nu førte det til, at der ikke kom Noget ud af den hele Sag. Men da det for mig er Hovedsagen at faae Noget ud af denne Sag, tror jeg alligevel ikke, at jeg vil kunne følge det ærede Medlems Raad, at gaa ind paa en vidtløftig Undersøgelse for Tiden af disse Amtsarkiver; men det kan jo være, at det ærede Medlem hos andre Medlemmer kan finde større Sympathi, det maa ganske sikkert blive hos de Medlemmer, der som det ærede Medlem, ynde Fugle paa Taget fremfor dem i Gaanden.

Lauridsen: Jeg kan ikke negte, at der er Noget i det, som blev udtalt af det ærede Medlem for Beile Amts 2den Valgfreds (Berg), ikke saaledes, at jeg vilde indlade mig paa Spørgsmaalet om, hvor man skal samle Centralarkivet, eller hvor Centraladministrationen skal samle sine Sager; thi jeg tror ganske vist, at vilde man ind paa det Spørgsmaal, vilde Lovforslaget næppe blive fremmet. Derimod forekommer det mig, at det ikke kan lægge nogen virkelig Hindring i Veien, om man, naar man ser bort fra de enkelte Spørgsmaal, som føre ind paa de rent theoretiske Vanskeligheder, nemlig, hvad der skal høre under Centraladministrationen og hvad ikke, kom ind paa, at der blev oprettet langt flere Arkiver her i Landet end Lovforslaget foreslaar, og jeg skal tilføie, at det forekom mig slet ikke mærkeligt, om man gik saa vidt, at man i alt Fald fik Amtsarkiver. Det forekommer mig i alt Fald ganske naturligt, om f. Ex. Bendskjæl fik sit eget Arkiv, og om der blev mindst 3 eller f. Ex. 4 Arkiver i Sjælland. Det forekommer mig ikke, at der vilde være noget som helst Mærkeligt deri. Jeg skal tilføie en Ting, som jeg ønsker paamy, at drage frem, og det er, at det forekommer mig hensigtsmæssigt og fornuftigt, at det blev gjort til en Pligt her i Landet for Sogneraadene og overhovedet for alle Myndighederne at indsende

deres Ting, endogsaa temmelig nye Sager til saadanne Arkiver. Jeg tror, det var i Borgernes Interesse, og jeg vil her indstøde den Bemærkning, at Spørgsmaalet om Pengeudgiften, om en Embedsmand mere eller mindre, naar Talen er om Ting, der stille sig som værende i Borgernes Interesse ogsaa af rent praktiske Grunde, synes mig at spille en meget ringe Rolle. Jeg vil lægge et Ord ind for Sognearkiverne og for, at det paalægges Sogneraadene at indsende deres Ting. Her tales Lovforslagets Motiver om Arkiver i Byerne. Det skal være meget godt at tage i Hø, men Arkiver i Hø ere vist ikke særlig formaalstjenlige. Jeg tror, at der gaar mange Ting, mange interessante Oplysninger af praktisk Betydning tabt ved den Maade, hvorpaa vi have vore Sogneraadarkiver ordnede her i Landet, og jeg siger, at dem maatte man kunne samle i et Amtsarkiv eller i provindsielle Arkiver uden at komme i Strid med Centraladministrationen. Nu gjøres der slet ikke, Noget derfor, og jeg antager, at der ligger meget Mere der i Hø og Palm og maaste være Steder, end man tror, og det gjælder om mange Ting. Naar man skal gaa til den Slags Udvidelser, som her er Tale om — jeg skal ganske vist ikke indlade mig paa Centraladministrationen i Kjøbenhavn; thi det skal jeg anerkjende, at det kan der maaste ikke lovgives om her — vil det formentlig ikke være at lægge Lovgivningen Hindringer i Veien, naar vi ville gaa til endnu større Udvidelser for virkelig at fremme Arkivvæsenet i Borgernes Interesse, ogsaa af rent praktiske Grunde her i Landet; jeg kan virkelig ikke indse, at det kan have Noget paa sig. Det spiller, som jeg sagde for, en ringe Rolle, om vi komme til at give nogle flere Penge, ud i den Anledning. Ellers tror jeg ikke, man vil naae sit Maal. Jeg tror ikke, at man udelukkende bør motivere et saadant Forslag, som dette ved historiske Grunde, ved Hensynet til Historien. Skulle vi stride til en saadan forøget Pengeudgift og overhovedet til en Centralisation af Arkiverne, forekommer det mig, at det er absolut rigtigt, at vi tage ogsaa de nye Ting med og paalægge Embedsmændene, Sogneraadene det som en Pligt at indsende deres Ting. Jeg skal i den Sammenhæng gjøre en enkelt Bemærkning. Jeg vilde ønske, at det blev paalagt enten Skolelæreren eller en anden Embedsmand at vaage over Sognets Ud-
villing. Det vilde, tror jeg, tjene baade historiske Interesser og mange andre Interesser. Der er Sogne i Sjælland, der ligefrem ere staaet i min Tid, eller vorede